Szakonyi Károly

A csend napjai

részletek

Hűvös lett. Hűvös éjjeli szél. Susogtak a lombok. Fülelt. *Meg is halhatok így, egy éjjel.* Nehezen aludt el ismét, mély, hajnali alvással. Dudálásra ébredt. Éktelenül szólt egy autóduda. Bosszantotta, hogy felébresztette, végre békésen aludt. A dudálás nem szűnt, feltápászkodott. Mindig megszédült ilyenkor, kapaszkodott székbe, asztalba, bármibe. Kitárta az ajtót, beömlött a napfénnyel a meleg. A lánya állt a kapuban, az autója mellett, a kocsi letekert ablakán át benyúlva nyomkodta a dudát.

– Apa!! Én vagyok!....

–Brigi! Hogy kerülsz ide? Gyere,édesem, gyere! – Ki kellett tárni a kaput, hogy be tudjon hajtani, a szűk utat nem állhatta el, bár nemigen járt itt feljebb senki. Kiszállt az alacsony,kis Austinból, és rögtön pörlekedett: – Mit képzelsz,apa, szó nélkül eltűnsz, se telefon, se mobil, se sms vagy ímél… Felmentem a lakásba, bekapcsoltam a számítógépedet, de nem tudom a jelszavadat, nem nézhettem meg a leveleidet. Kereshetnek, sehol se vagy… – Vett egy nagy levegőt. – Mi lelt? Miért szöktél meg szó nélkül?

Ment a ház felé, Ferenc végre szóhoz juthatott. – Hát… nyár van, gondoltam, lejövök…

– Én meg azt gondolom, értesíthettél volna!

– Á, igen, de hirtelen jött az ötlet. – Nevetett. – Tudtam, hogy el vagy foglalva a színháznál…

– Kaptam egy szerződést Pestre, azért akartam beszélni veled, hogy lakhatnék-e addig a lakásban. Sajnos, csak egy darabra szól a meghívás, de mégis valami, nem?

– Hát ennek örülök! És melyik színház?

– Ja, nem igazán színház, tudod, egy társulat, régi kollégák hívtak, összeálltak egy Neil Simon darabra. Tényleg, azt hiszem, te fordítottad!

– Én fordítottam? Mi a címe? – Brigitta a kertet járta körül, meg sem állt, úgy beszélt, az apja alig tudott a nyomába járni. – Melyik darab?

– Melyik is? Most nem jut eszembe a címe, még nem kaptam meg a szövegkönyvet, de tuti a dolog! Szóval? Egy kicsit beköltöznék a lakásba. Mit szólsz?

– Nyugodtan, nekem most úgysem kell.

– Elég nekem a kis szoba… Mi az, hogy úgysem kell? Gyere csak fel nyugodtan. Ez a műti? – állt meg a kamránál. – Anyu műtije? Jaj, anya

úgy hiányzik! Pláne, ahogy itt így körülnézek! Micsoda nyarak voltak! De miért ne jönnél haza, nincs sürgős dolgod? Persze itt nagyszerű! Ez a kilátás! Minden csupa emlék! Takácsék még megvannak? – Megállt, az apja felé fordult. – Szóval beköltözhetünk arra a pár hétre?

– Beköltözhetünk? Kivel?

– Ja, Lacival. Nem ismered, újságíró, interjút készített velem. Válik.

– Válik?

– Ő lenne még…

– Válik. Hm. Na, gyere, üljünk le, összekapom magam,aztán reggelizünk. Itt, a kertben. Mint régen. Jól vagy?

–Aha! Lenn is lesz dolgom, de nem vagyok a nyitó darabban. Majd talán a decemberiben. De te? Nem tetszel nekem. Szeded a gyógyszert rendesen?

– Szedem, persze!

– Mert hajlamos vagy megfeledkezni róla! És felírják itt neked?

– Nem kell felíratni. Kéthavi adagot váltottam ki még otthon. Semmi bajom!

–Nyúzott vagy!

– Nem nyúzott, csak nyolcvankilenc éves…

– Apa! Még csak nyolcvannyolc! Szeptemberben. Szeptemberben leszel nyolcvankilenc.

– Édesem – nevetett –, nyolcvannyolc meg egy az száz!..

Brigi bekísérte a házba, ott is körüljárt mindent, amíg az apja magára kapta a vászonnadrágját meg egy bő trikót. –És mi az,hogy nincs bekapcsolva a mobilod? – kérdezte. – Hogy lehet ilyet csinálni? Bármi történhet veled… Vagy mondjuk, velem! És akkor?!

– Szeretem a csendet… – A konyhapultnál tányérokra rakott sajtot, zöldpaprikát. – Főzök kávét, jó?

– Á, ne, majd útközben iszom a kútnál, tankolnom kell. Várj, segítek… – Mentek vissza a kertbe a tányérokkal meg a felszelt kenyérrel.

– Ez a Laci… – kezdte Ferenc, ahogy leültek a kis asztalhoz a ház falánál. De Brigi rögtön felkapta a fejét.

– Kérlek, apa, ne! Még én sem tudom. Zűrös válás, de milyen legyen? Állást is kell keresnie, mert a felesége is annál a lapnál… Ez sem könnyű, tudod, mennyire körül kell nézni, hogy hova menjen, ellenzékihez vagy kormánylaphoz. Sajnos sehol sem fekszik jól! Egyik se túl oké!

– Hát, kislányom – kezdte, de Brigi tekintetétől meggondolta magát, úgy sincs ilyenkor foganatja a jó tanácsnak, neki is beszélhettek, ha valamiben elhatározta magát. Meg aztán ismerte a vidéki színésznők életét, fordítóként megfordult néhány társulatnál, jobb egy állandó társ, mint

előadások után magányosan csellengeni a piás társak között a színész-klubban. Brigi van olyan határozott egyéniség, mint az anyja volt, harmincöt éves, egy rövid házassággal a háta mögött, amiből az elkerülhetetlennél nagyobb megrázkódtatás nélkül sikerült kikerülnie. Aligha kíváncsi atyai tanácsokra. A régi gondoskodó szeretetével vajazta meg a kenyérszeleteket, és rakta Brigi tányérjára sajttal, zöldpaprikával meg Ancsa féle paradicsommal. – Ez a kertjükből van. Tőlük kaptam. Vagyis Ancsától. Néha meglátogat.

– Ancsa? Ja, a Takács-lány, persze. De ne aggódj, apa, nem ugrom bele semmi rosszba. Helyes fiú. Nagyon megértjük egymást… És ennyi most elég.

– Így van ez az elején – mondta Ferenc. – Egy narancs két fele… emlékszel? Az a prágai barátom, aki a színházi ügynökséghez járt, hozta a cseh darabokat. Ő mondott ilyeneket. Nős volt, de szeretője is volt, tudod, az a cseh özvegyasszony, akiről mindig mesélt. Nagyon odavolt érte. Egy narancs két fele. Mindig ezt mondta,hogy ők ketten egy narancs két fele… Hm… Miért nem eszel? Tudod, hogy már régen nem szólok bele a dolgaidba, de remélem, észnél vagy.

– Apa, ne félj, hogy a lakásodban ragad, csak addig leszünk ott, amíg a pesti munkám tart, lehet, hogy a lenti, megyei lapnál fog elhelyezkedni… Imádom, ahogy rakod elém a kaját! De van mindened? És ez az Ancsa?... Apa! – nevetett. – Én ne mondjam neked, hogy csak semmi ostobaság? Na,jó,csak vicc! Hanem sietnem kell! Még benézek a füredi városházára. Meg kell beszélnem egy nyári haknit a kulturális osztállyal… És, jut eszembe,add ide a levelezésed jelszavát, átnézném, és ha valami fontos….

– Nem kell.

– Ó, apa, csak nincsenek titkaid?

– Nincsenek. De semmi sem fontos.

– Semmi sem fontos?! Hogy mondhatsz ilyet? Ijesztgetni akarsz?

– Édesem, semmi baj, de mondtam, jó a csend.

–Azért ne ásd el magad! Kösz a reggelit, jó itt, remek ez az egész, mindig jó volt itt… Elrakodjak? De mennem kell!

Felugrott, álltában még ivott egy korty vizet, átölelte az apját, és már sietett is a kocsijához. – Hát… csak vigyázz magadra! És kapcsold be a mobilodat. A kedvemért! – Beült az autóba, onnan nézett ki. –Bekapcsolod?

– Bekapcsolom.

– Na, ahogy ezt most mondtad! – Indított, azt nézte, hogyan faroljon ki kertből. Ügyesen kiért az útra. Lehúzta az ablakot, kinyújtotta a kezét, intett. – Szeretlek, apa! – kiáltotta – Akkor a lakás, oké? Vigyázz magadra! –

Szórták az autó hátsó kerekei a port meg az apró köveket, ahogy gázt adva hirtelen vette le lábát a kuplungról. – A mobilt! – hallotta még.

…

Árnyék vetült rá, felneszelt. Ancsa állt a nyitott ajtóban…

– Felzavartam?

– Á! Csak lopom a napot.

– Hallottam, hogy vendége jött.

– Brigi. Jött és ment.

– Igen, nézem, hogy nincs itt az autója. Láttam, amikor jött. Azt hittem, magáért jött, hogy elvigye.

Ancsa háttal állt a napnak, csak a karcsú sziluettjét látta. Felnézett rá. – Segíthetek valamiben? – Csak a kulcsot hoztam át, ahogy ígértem.– Nyújtotta, jó volt érinteni a lány ujjait, amint átvette a lakatkulcsot.

– Hát akkor meg is nézhetjük, mi minden van ott… – Feltápászkodott, kicsit megszédült, Ancsa érte kapott, megfogta a könyökénél. – Köszönöm – nevetett –, rossz azegyensúlyom… meg a csontjaim. –

Restellte, hogy karonfogva vezeti, de jó volt érezni a lány közelségét. A kamra falát befutotta a vadszőlő, el kellett hajtani néhány indát a lakat elől is. Rozsdás volt, nehezen nyílott. A nyitva hagyott ajtón besütött a nap, az üvegezett fal csupa maszat meg pókháló volt, de így is rávetült a fény Nóri limlomjaira. – Ó, ez a váza! – kiáltott fel a lány, és besietett, megállt egy nyers padlóváza mellett. – Ezt már nem égette ki! Nézze csak! Ki száradt… de rajta vannak a minták! Valamiféle görög figurák!... – Úgy nézte, olyan rajongással, mintha legalább is egy mezopotámiai leleltre bukkant volna. Ferenc meghatottan állt, Nórit látta maga előtt, amint eldicsekszik egy új munkájával. –Emlékszem erre! Nekem akarta elkészíteni, mert éppen valami athéni témájú regényt fordítottam. – Körbejárt a kacatok között. Ancsa felkapdosott néhány apróbb cserepet, forgatta a kezében, gyönyörködött. – Na, ezt én készítettem – mutatott fel egy tányért. – Van belőle nálam is egy ilyen. Együtt formáztuk… – Megint, ahogy az ajtó fényében állt, áttörtek ruháján a sugarak. – Menjünk – indult gyorsan Ferenc. – Ha valami kell innen, csak tessék. Jöjjön bármikor és vigye. – Ó, köszönöm, de hadd maradjon csak itt minden…

Nézte, ahogy ment vissza a kertjükbe. Nem bánta volna, ha marad. De nem. Mégsem. Jobb így…

A délután. Szép a fény a lombok között. Az elszáradt fűcsomók is szépek. Egy madár. Leszáll, nézelődik, felröppen. *A nő illata… Hmm… Vittorio Gasmann abban a filmben… Igen, a nő illata… Örökké…*

A stoppos nő… Akit felvett a 11-es úton. Állt az útszélen a délutáni napban. Már majdnem túlhajtott, de pár méternyire megállt. A nő szaladt, kinyitotta az ajtót, és behuppant az ülésre. Ahogy a kezével maga alá simította a farmerszoknyáját. Rekkenő meleg volt, a szoknya gombolása szétnyílt, nézte, milyen száraz a bőr a térdén, napégette, száraz. Most is élesen látja, ilyen ez az istenverte örökös emlékezés. Rögtön úgy csevegtek, mintha mindig ismerték volna egymást. Ez még a hirtelen fellobbanó kívánásnál is többet ért. El akarta kérni a címét, de megérezte, hogy veszélyes… mert akkor ez is elkezdődik és véget ér. Kezdődik és véget ér. Mindig ez van. Kezdődik és véget ér. Szerencsére, időre ment valahová, el kellett engedni a nőt. Kiszállt a Flórián téren, a nevét elfelejtette megkérdezni. Nevetséges volt ezekkel a percnyi szerelmi érzésekkel. Soha nem látta többé, de sokszor eszébe jutott. Most is látja az arcát, a meztelen combját. Miért égett bele az emlékezetébe? Annyi más futó találkozás közül miért éppen ez? Élhet valahol ez az idegen nő, nem tud róla, hogy évtizedek óta benne létezik.

A régi hármason Nórival. Már majdnem Gyöngyösre értek, amikor hirtelen behajtott egy dűlőre a fák közé. – Mi történt? Baj van a kocsival? – Nevetve állt meg a fák alatt. Nóri egész úton a műszerfalra rakta fel meztelen lábát, ő meg néha megsimogatta a combját. – Mit akarsz? Bolondozol? –A dűlőre behallatszott a forgalom zaja… szűkös volt ott a kocsiban, de nem bírt várni… – Megláthatónak!... Nóri átölelte, és már nem törődött semmivel. Aztán Gyöngyösön bementek az út menti Szöllöskertbe kávézni. Nem kérdezheti meg tőle, hogy emlékszik-e? Hogy *emlékszel arra a dűlőútra, drágám?...*

Érezte, könny csordul végig az arcán. Az öreg arc ráncbarázdáiban egészen a szája sarkáig.

Nincs már kitől kérdezni, nincs már senki a múltból. *Már csak az emlékeimben élnek, akik éltek, hogy majd újra meghaljanak egy napon velem együtt…*